

blandt Befolkningen angaar, tror jeg, den er noget større, end min meget ærede Nabo (Bojsen) anser den for at være. Han synes der at opfatte Præsens Udtalelser som overensstemmende med Befolkningens Holdning. Det kan den ikke ganske siges at være, ikke ganske. Sagen er nemlig den, at Forslaget er fremkommet uden for Partierne, og de Stemninger, som blive de herskende og betydningfulde i Præsens, ere altid Partistemninger, det kan ikke være anderledes, men de Stemninger, som findes i Befolkningen, ere, saa længe en Sag ikke er sat i Bevægelse af et Parti, tit til Stede uden at give sig til Rende i Pressen, som først giver dem et stærkt Udtryk, naar et Parti har taget Sagen i sin Haand. Jeg skulde tage mærkelig fejl, om der ikke i Virkeligheden i Befolkningen uden Hensyn til Partierne — mest naturligvis i den Del af Befolkningen, der hører til de Partier, hvor jeg ser mine nærmeste Meningsfæller, de forskellige Venstrepartier, men ogsaa i Befolkningen uden for disse Partier — er et meget stærkt Ønske om, at vi maatte naa til en Løsning af denne Sag. Af de sekundære Betimelighedshensyn er dette det væsentligste, og dette Hensyn tror jeg altsaa er taget ved Indbringelsen af mit Lovforslag nu.

Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds gjorde den Indvending mod Lovforslagets Indhold, at selv om man indførte en Bestemmelse, hvorved det ikke var tilladt mere at udstede Bevillingslove som foreløbige, vilde dette dog ikke faa sin Virkning, fordi det, hvad jeg selv havde sagt i mit Indledningsforedrag ved Forelæggelsen, ikke udelukkede, at Regeringen udstedte foreløbige Love om Genstande, som medførte Udgifter. Jeg tror nu, at det vil alligevel have sin overordentlig store Betydning, og de Herrere ville kunne forstaa, at da jeg selv nævnte dette ved Forelæggelsen, anser jeg det ikke paa nogen Maade for en Svækkelse af en Bestemmelse i Grundloven om, at Bevillingslove ikke kunne udstedes som foreløbige, at almindelige Love kunne udstedes som foreløbige, selv om der af dem skulde resultere en Bevilling. Thi Sagen er jo den, at Forholdet altid maa være saadan, som det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds med Rette forbrede, at det ikke skal være lukket for en Regering at foretage en Udgift, selv om den ikke forud er bevilget, men nota bene den skal da foretages paa Regeringens Ansvar saaledes, at dette Ansvar først bortfalder, naar Rigsdagen har givet det efterfølgende Samtykke dertil. En Bevillingslovs Omraade er jo ganske anderledes omfattende end specielle Loves, og det vil være langt

lettere at bestemme ved en speciel Lov, om Betingelsen, som Grundloven fordrer, den paatrængende Nødvendighed, er til Stede, end ved en Bevillingslov, naar man nota bene har den Praksis for sig, som man nu har. Jeg tror derfor, at det, at denne meget gennemgribende Bestemmelse indsættes i Grundloven, at Bevillingslove ikke kunne udstedes som foreløbige, ikke vilde i nogen væsentlig Grad svækkes derved, at der kan udstedes specielle Love, og at der af disse kunde resultere Udgifter, som Ministeren da afholdt paa sit Ansvar, hvilket Ansvar først bortfalder, naar Rigsdagen giver sit efterfølgende Samtykke dertil.

Naar det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds i denne Forbindelse spurgte, om da en Genstand, som var bleven anskaffet for en Udgift, som fordreder tilværet af Ministeren, kunde kræves af den Minister, der havde gjort Udgiften eller ej, falder det jo ind under det efterfølgende Lovforslag og ikke under Grundlovsforslaget, og jeg tillader mig at henføre til, at der staaer en udtryffeligt Bestemmelse angaaende dette Punkt i Ansvarlighedslovsforslaget. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds mente, at de Garantier, som ligge i det foreliggende Forslag for, at et Parti ikke forud kan regne sig bestemt til at faa Sejr, ikke vare tilstrækkelige, og at der ikke var taget Hensyn til, at der i Tingene hyppig vil findes ikke to sluttede Partier, men flere Partigrupper. Jeg skal dertil tillade mig at sige den simple Bemærkning, at ved den afgørende Afstemning over en finansiel Post vil Afstemningen altid falde for eller imod, saa at det for saa vidt er temmelig ligegyldigt, om der er mange Partier eller to, thi Afstemningen falder i to Dele. Og hvad hans Fordring med Hensyn til Uberegneligheden angaar, at den skulde være saa stor, som den var i det Forslag, som af Regeringen blev indbragt i Samlingen 1885—86, vil jeg dog sige, at dette Forslag fra 1885—86 vistnok fra alle Sider er blevet erkendt for at være uskiftet til at løse den Opgave, som det stillede sig. Naar det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds for øvrigt mente, at den Maade, hvorpaa det i det nuværende Forslag var foreslaaet, at Rigsdagen tilsidst, naar den ikke ved Forhandling kunde komme overens, kom til at afgøre Spørgsmaalet, kun var en Omstrøbing af Afstemningen i den forenede Rigsdag, da vil jeg dertil ikke principielt give ham Ret, men sige dette: Det er det i Virkeligheden; Rigsdagsnævnet, saadan fastsat, som det er, er i Virkeligheden en Omstrøbing af den forenede Rigsdag, men med Borttagelse af nogle af de skadelige Føl-